

ئىلىنا، مەريەمى پاكىزە خەلات دەكات

خەمەسە ئىد زەنگنە
(كەركوك)

چوار سال بوو ھاسەرگىرى و نوڭ زانكۆم تەواو كەردبوو، شەوڭك لە پەر و بى مائاوايى، باوكم بارگە و بنەى پىچايەو و دلى وەستا و بۆ ھەتا ھەتايى مائاوايى كرد. باوكم پىاويكى خانەدانى جوانى دەستپويشتوو و ھەبوو بوو، كارى سەرافى و پارەگۆرپىنەو ھى دەكەرد، مال و سامانىكى ئىجگار زۆر و بى شومارى بۆ بەجئ ھىشتەم.

مخابن! منى سەرەپۆ و ئالوشاو و چلئس و دووى ھەواو ھەس كەوتوو، زۆرىم بەفەرپۆ و بەدەم ئاودا دان و قەدرم نەزانين! بەرىنان گوتەيەكى بەدەويان ھەس، زۆر جار دلى خۆمى پى دەدەمەو و بپىك كۆفان و كۆژانەكانمى پى سووك دەكەم!
(زەرەر لە نىوھش بگەرپتەو ھەر باشە).

خۆشەختانە ھىندەى نەبرد فرىشتەيەكى ئەفسووناويى فرىادپەسم ناسى! بوو بە (خدرى زىندە) و لەو زەلکاوى قىزەونى و بى پەوشتييەى دەرھىنام و منى لەو پچە پىگە چەوت و چەوئە ئابرووبەرە پەر شەرمەزارىيە دوورخستەو و زفراندەمىيەو سەر شەقامە دروستەكە، بە چىش! بە چەند دەستەواژەيەكى كورتى تژى پەند و عىبەرەت.

ئامۆزگارى و وانەكانى! بەرھەمەكان ئىستى دروئەى دەكەم و خەلكى لى دەئاخفن.
من خەر شتەيەل لۆ ناگىرپەو، نا! قىچەكت بەرچاوپوونى ویدەدەم و چەند پاژىكى كورتە لەو سەربوردەى بۆ دەخەمەپوو، تا لە گىرپانەو ھەيكى تردا، ناپوونىيەكت دىت! تىھەلگىشى كەيت و كۆمەكت بكات، چاتر لە پىرەو ھى گىرپانەو ھەكە تىبگەيت.

چەند سالتىك بەر لە ئىستى، لەم باژىرپەى ئىۋە جىگىر بووم و بۆ سەر كارە پىشىنەكەى بابى كۆچكردووم گەپامەو، نووسىنگەيەكى ئالوگۆپى دراوم دانا، بە ناوى: [نووسىنگەى ئىلىنا، بۆ دراو و بازىرگانى و خانوبەرە].

دەستم بە كار كرد، وىرپاى خەلك و كەسايەتتى زۆرى شارەكە، دۆستايەتى و ئاشنايەتىم پەيدا كرد. لە خۆشى و ناخۆشىياندا پشكدارىم دەكردن و تىكەلاويان دەبووم، زۆرى زۆريان هاتوچۆيان دەكردم و بەسەريان دەكردمەو و دەست لەسەر سنگ بۆم دەوستان. بەچاوى پىز و بەينەتەو، چاويان لى دەكردم و خۆشيان دەويستم.

لە بەرانبەردا! منىش ئەوى پىم كرابا لە دەستبارى و دەستگىرۆيى و يارمەتى و كۆمەكى چىنى ھەزار و نەبوو و نەدار درىخىم نەدەكرد، ھەرچىيان ويستبا دەستم بە پووى كەسەو نەدەنا و بى ھىوا و بى ئومىدم نەدەكردن! بە دەم خۆم نەيىژم لە ماوہيەكى كورتدا نىو و نىويانگم چوو، لە گشت كۆر و خىبونەو و جقاتىكد، باس ھەر باسى جوامىزى و خىرخوازى و دلئاويى من بوو، ئەمەش جوانىيەكەى بۆ ئەو فرىشتە ئافسووناويى دەگەرپتەو.

يەككىك لەو كەسانەى لە نىكەو ناسىم «ھەمەسەعيد زەنگە»ى نووسەر بوو، ھەر زوو چوو دلمەو و ھۆگرى بووم، ئەو چىرۆكنووسىكى كارامە و ديار و بەلد بوو. پاش كارەكەم، زۆرى كاتەكانم، دەگەل وى بەسەر دەبردن. ئەويش بە ھەمان شىۋە زۆرى پىز لى دەنام و فرەى خۆش دەويستم.

پۆژىك لە كافىيەك پىكەو خەرىكى قاوہ خواردنەو و گەنگەشەى دنياىى بووين، لە ميانەى قسەكاندا بە پىكەنەو گوتى:

«بەدواداچوونم بۆ پەيى - ئىلىنا - كردو، كە تايلى نووسىنگەكەتە! بە يۆنانى «ئىلىنا»يە.

بە ئىنگلىزى «ئەلىنا»يە، ناويكى كچانەى جىهانىيە و لە بنەپەتدا لە زمانى يۆنانىي كۆنەو (گريك) سەرچاۋەى گرتوۋە و پىۋەندى بە ناوى (ئىلىن) - ھەو ھەيە، كە بە واتاى پووناھى، يان خۆر دىت! بەم ئاوايە ئىلىنا واتە (كچەى درەوشاۋە)، ھەروەسا لە زۆرىەى ولاتاندا ئەم ناو بە شىۋەى جۆراوجۆر هاتوۋە و گۆكراۋە. لە زمانى (ئىسپانى و ئىتالى و پرتوگالى)دا بە كچىكى بەھىز و سەرنچراكىش و كارىزما هاتوۋەتە لىكدانەو. لە زمانەيلى: سلاڤىدا مىنا (پووسى و سىرى و ئۆكرانى) بە واتاى پووناكى، يان جوانى باس كراۋە، بەلام بۆ (مەريەمى پاكىزە) سەر دەھىنم و سەر دەبەم دەستەوستانم».

مەبەستى لە (مەريەمى پاكىزە) ئەو كەفالى پۆستكارە بوو، لە چوارچىۋەيەكى زىرم گرتبوو و لە سەر مېزى كاركردن دامنابوو.

زىترى درىژ بە ئاخاوتنەكانى دا و پى گوتم: «خەسلەت و دلكرەيى و دلنەرمى و خۆشەيىستىا وى كردو، كەسەك ناپرسى: «ئىلىنا» كىيە و پىنەى (مەريەمى پاكىزە) بەو چوارچىۋەى زىرپەو بۆ لەسەر مېزەكەيەتى! وەلى بۆ خۆم بوۋەتە مەراق و ھەسوەسە و ئاواتمە بزانم گرىدان و چىرۆكى پشت ئەم كەفالى و دوو واژەيە چىن و ئەم دوو پەيە كوو ئاويىنەى يەكدى بوون؟»

ئەمەى پىشتريش چەند جارىكى دى گوتبوو! لى بەم جەخت لەسەر كردنە نا! منزى ھەر كەپەتەى بە پاساويك، خۆم لە پرسىارەكەى دەبوارد.

پتر درىژەى داين و كوتى: «سالانىكە ئىمە برا و ھاوپى و دۆستى يەكدىن! پىز و خۆشەيىستىيەكى فرە لە نىواماندا ھەن،

لئ پھوتاره کانت دهیسه لمینن تا ئیستاش گومانت له براده ری و دلسۆزیم هه بئ! ئه گینا بۆ ده مئ ئهم بابته ته ده گه ل ده که مه وه، پوو و پوخسارت تیکده چئ و سوور ده بیته وه و هیچ نالیت! بۆیه برپار بیت ئیدی له مه ودوا بپرای ببپ ئهم مژاره ت ده گه ل ناکه مه وه و زاری خۆم کلۆم ده که م و چیدی پرسیارت لئ ناکه م»

من هه ر مکوپ بووم له سه ر بیده نگی و وه لام نه دانه وه .

پۆژان چوون.....

پۆژیک پیکفه دوو به دوو دانیشتبووین، قاوه مان ده خواره وه و یاری و گه مه ی تاوله مان ده کرد، جار جاره ئه وی سیگار یکیشی به با ده دا، به پیکه وت له کاتی هاویشتنی زاره کاند، یه کئ له زاره یل له ده ستم په پی و که وته سه ر زه وییه که و ئیسته و ئه وسا! بوو به تیکه نانیک و قووت درا! زۆری به دوودا گه پراین بئ سوود بوو. له وه ده چوو له مامه له و به رخوردی مه بیزار و وه پس بوو بیت، بۆیه خۆی وه رشارد و بزد بوو.

ئهمه ی چوون دهر فته تیک قۆسته وه و کوتی:

«ته ماشا!» که میک وه ستا و ئهم جار کوتی:

«ته مه نی من و تۆ پوو وه هه وراز نییه! دا بلایی یه شتان زوو ئهم پاز و نه په نییه په نی که م، به ره واژ به ره و نشیوی غلۆر ده بینه وه» ئه و جار به زوانه ساده و په مه کییه که گوئییه وه:

«هه رچه نده گوتم ئیتر پرسیری و ناکه م، لئ خۆزگه ده مزانی ئهم نه نییه، هینده بقه و یاساغه! تا ئه وه نده بئ ده نگ و کپ و له باسنه کردنی مکوپ بیت؟»

دریژه ی نه ده مئ! که وته گله و گازنده و سه رزه نشترکردن. زۆرم لئ پارایه وه، ده ستیکی خسته سه ر ئانیشکم، به سۆزه وه چاوی له چاوم نا:

«له که لی شه یتان وه ره خوارئ، سۆز و هه ری و په یمانت ده ده مئ! قه تی باس نه که م و لای که سی نه درکینم، به لانه کینئ ئه گه ر سه رها ته که باندۆر و کاریگه ری له سه ر دانام! له وه یه چیرۆکیکی لئ هه لئنجینم، مه رج بیت به هیچ ئاوایه ک ئیو و نیوبانگ و نیونیشان و ئه دره سی تۆ نه به م.»

پشتی قیچه ک بیده نگی به پیکه نینه وه تییه لچوو وه:

«ها چت کوت! پیکه وتین؟»

به م کوتانه برپکی خاوکرده وه و پای گۆپیم، ئاخه له وه بوو زیتتری له سه ر سوور و شیلگیریم! لیم زیز و دلی لیم بره نجئ، نه خاسمه پیزی زۆر و فره یشم خۆش ده ویست! بۆیه شل بووم. تاوله که م هینایه وه یه ک و برپارم دا:

ئهی ژیر به پ بیخمه سه ره پ.

جا ئه وه ی ده یخوینیه وه! هه لئنجراوی ژیره پین بۆ سه ر به پ.

* * *

(حه مه عه لی! ده کنم په نی و ئاشکرایه! بۆ کاری خاس و نیازی باشت نین و ده چیت! وه لئ دلم نایه! لیت وه خوینم و دوعات به ره و پوو که مه وه، هه پوو تۆغرو خیر و بیوه ی و بیمزه پرت بگه ریته وه نیومان!)

پۆژ به ژنه زه لامیک هه لکشابوو، که شوه واه ته واه گه رمی کردبوو، کاتئ چه مه دانیم ده شان نا و له ده رکه ی حه وشه وه ده ریاز بووم، سه رگول به دلکی دارمال کۆشان و کۆژان و جه خاره وه، ده فرئ ئاوی پاکژ و ته زی و پۆشنی وه دوومدا نارد و ئاوی پئ کوتم.

ویستی به م وشه یله! مینا پیشه ی هه میشه یی، که په تیکی دی سپا و ئۆردوی سۆز و فین و خۆشه ویستی خۆیم پیشان دا، لئ ئه وه بۆ منیکی چون ده وشن: «دلپه قی بئ مورالی

ئىقەلى و سەرسەرى، چ باندۆر و كاريگەرىيەكى دەبى؟»

ئەز بە ئەندازەى خواردنەوەى فەنجانە قاوۋەيەكى تالى ولاتەيلى ئەوروپا، دەبوو و نابوو، لە فېرگەى بەيرووت دابەزىبووم! پېئويست بوو ئەوشۆ وچانېكم دابا و شەوى پاشتر و پشتى تەنا و پەحەتى و حەسانەو، ئەستۆم شكانبا و چووبام، لى ئەمن پەچاوى ئەوهم نەكرد و چووم.

ئازگاريك بېواز و بى توان و بى تاقەتم! چى بوو! پشووئەكم نەدا و پېچەك نەحەسامەو، ئەم بېپارە لەز و خېرا و سەمەرەيەم دا و بۆ تياترۇخانەكە چووم، ئەو گفتم بەو دوپتە دا! دەى ئېستى چ بوو، نە كەعبە كەچ بوو و نە شتى وا بقىش پووى داو! ئەگەر ھاتىش پەلەتيقەيەكى لۆ وەبىنەو و دوو قسانى حيزى بۆ وەكە و دەستىكى تەپ وە پاشەلېدا بمالە. بارگىرا! تا نووكە سەتان درۆى وات كرددو و دەيانى وات لە داو ناو و بردوونەتە سەرئاو و بە تىنويىتت زفراوونەتەو، ئەو شتە مېشكى خۆت پېو سەرقال و وشىو و چوويە بنى و بىرى لى دەكەيەو.

شەوئ لە (نايت كۆپ)كە، كچىكى زرافى تەمەن نۆزدە بوھارى، چاوكەسكى ميانەبالاى خوشىكى قىزىپىنى پېست پەمەيى، مينا ئەو پەريانەى لە كىتوۋە ئاسمانىيەلرا ھاتوون و باسيان لېو كراو و پېياندا ھەلگوتراو و مەردمىيان پى چەواشە و ھەلارپىدا بردوون! لەسەر سىتېچ و سەكۆى نامىشكاران سترانى دەچپى و بەئاوایەكى پۇمانسى خۆى نامىش دەكرد و با دەدا. ئازگاريك دلى بردم و ھۆشى لەبەر بېرم! ئاماژە و دياردم بۆ كرد، بلاچەى تىرۆزى زەردەخەنەيەكى ھەريو بەسەر ھەورى لېوانىو، ئوخۇننىكى ئارامبەخشى وېدام، بە

ئەندازەى پېكېك بادە وەدەم سىگارېكەو وەبادەى! پۆلەكەى خۆى كۆتا پى ھانى و ھات! قامكەيلى دەنپو ئەنگوستانم تېك پەپاند و دەنكە زەيتوونىكى دەنپو فەخفوريەكى بەردەم، بە دوو تېلە شووشەيەكانى ھەلگرت و بلىدى كرددو و دە زارى نام، ئەمنىش لەكنە خۆمەو جېگەم بۆ كرددو و پۇمنىشاندا. پى كۆتم كە:

«ناوى ئىلىنایە و خەلكى ولاتىكى ئەوروپايە و ماوئەيەكە لەم ولات و باژىرە گىرساوتەو و سېئدان ئىشى تايىتە و شەوانىش ئارتىست و مژوول و سەرقالى كارى ھونەرىيە». باگۇم داو:

«ئەمنىش نېوم فلانە و خەلكى ئەم ولاتە نېم و بىنسەمان و كار و پېشەم بازىرگانىيە». بەدەم مژىنى دەنكە زەيتوونىكەو، كە لە نېوان لېوۋەيلى، ھېندەى ترگىرى تېبەردام، سەرىكى ھەكپى لەقاند، تېمگەياند ھەردەمژمىرېك دەبېت و نابېت! لە ولاتىكى دەردوورەو ھاتووم و پېم خۆشەيەكدى بناسىن و چەند ساتىكى ھېمەن و ئارام پېكەو بەپى بکەين! ئەوۋەيشە ئەدرەسەكەم بە پوويەكى خۆش و چەند پەيىقىكى وروژىن و خەننى ئامال كالەو، كەپەتېكى دى سەرىكى لۆ بلىد و نەوى كردم، ھا مانا منىش.

گارسۆنە مندالكارە قوۋچەكەم گاز كرد، نېو بوتلى وېسكى و قاپى شامپانىي بۆ ھەلچىرېن! دەنگ و شلپەى شامپانىكە، گفگۆ و كەش و پەوشى دانىشتنەكەمانى بېك شەنگ و پەپىش نا و دەرکەى يارى و گەمانى واز كرد، كەوتىنە نېو دەرياي گوتە و چپە و بادەنۆشىن و خۆتېھەلسوين و پامووسان و سەما و تەرانەى پۇمانسى، ئەز خۆمۆل و لاواز نەبووم! بىتوانىيا پام و مالى و دەستەمۆم بىكات و شوخى بە ئاۋەزم بېت. نا! مەن دەيان جارى دى ئەم جۆرە سەودا و بەرخوردانەم

کردوون، له هه مووشياندا سهرکه وتوو بووم و نه خرچاوم.

هيندهم خواردووه ته وه ديبه کانم ته واو ليلن، جه ستم ټيکچرژاوه و لينگ و لاقهيلم ټيکده هالين، قولم له دووم نايه، هر بارگينکي چون منه، دهره قهتي نه م جوړه خواردنه وه و نوشينه ديت! چاوم له دهمژيره لاکيشه ييبه ناويزانه کهي هه مبرم نا، خه ته يل ناميته و سايه يان ليکدي کردبوون، به دروستي و جواني بوم ليک نه ده کرانه وه، پاش سهرنج و ديقه ټيکي فره، ده نالم په ني بوو، شهش کاترميري بؤ کاريزوهي به ره به يان ماون، نه درهس و نيونيشاني هوتيله که م ويدا و بئ دنگ و سەنگ، وه کړي جيمه يشت و گه پامه وه هوتيله که.

ياسا و پيساي نهو شوينه يله وان! گاهي به رنامه کاني کابه رييه که دينه کوټا، کيزه يلي نارتيست، سهر به ست و نازادن، نهو چەند دهمژيره ي شهويان چوون و له کن کي و به چ متايه که به سهر ده به ن!

نوئ ناويکم به خومدا کردووه، تووله نازاريکي تيژ دهنپو سکدا گينگلي ددها، وه لي بايي نه وه نيبه! نارحه ت و هه راسان و چيژ و خوشيه کانم لي وهرگريته وه، به مايويه کي شين و سپي ستاندارده وه، له سهر پووي چوارپايه يه کته خته که پاکشوام، سوما و بيليله ي چاوم له بنميچ و ساپيته ي نوده ي هوتيله که چه قيوه، بير له کوته کاني سهرگولي هاوژينم ده که مه وه: «حه مه علي! ده کنم په ني و ناشکرايه! بؤ کاری خاس و نيازي باشت نين و ده چيت! لي دلم نايه، ليت وه خوينم و دوعات به ره و پوو که مه وه، هه پوو توغرو خير و بيوه ي و بيمزه پرت بگه پريته وه نيومان».

هه چنده لام واشبوو دروي ده کرد، وه لي دهنگوسه داي هر له گوټيه يلم دهرينگانه وه، به لام به سهرخوميشي نابم! له م مه لي پووباري بيرکردنه وانه دا بووم! دهرکه، دوو

نهرمه زايه له ي لپوه بلند بووه وه، وينا ي نهوم نيبه، لي به ته بت و نارامي و له سهرخوي دهرکه واز و ناواله ده که مه وه، ده ستيکم وه ملاي دهرکه که وه و نه ويديم به و لاي دهرکه وه ناوه! ئيلينا به هامبيزي نياني و کولي نارامييه وه! وه هايه کي دريژ و تيژ و باريکه وه به ژير بالما پووه و سويته که فجوق ده کات، ده مي ناوپ ده ده مه وه، کهش و نه تموسفيري وه تاغه که ته واو جياوازه. شهم و حه بيبه و شيرين، شاکامي به ئيلينا ده به ن! هيند شرين و به ده وه براي خوي حيراني ده بيت، ئيدي بوار بووني نابي، دا فيل و حيله و ته له که يه که وه دوژم و چون دهوشن پووليکي پيوه ني! هه رچنده وه کي کوتم، لهو جوړه پرسانه دا ماموستا و پسپور و زوزان و ليزانم، وه لي دهرکه ي نه نديشهم له ته پان و گريژنه چوه و خه ياله يلم بؤ گرد و کو ناکريته وه، بويه به پوويه کي خوشه وه پيشوازي لي ده که م و وه سوزوه ده به يتنم بان چوارپايه که و به گرمي به خيري دينم، هه لبه ته نه ویش به کوته و هه لسوکه وته يلي نهو ده مي من! سهرسام و ناسووده و ته نا و نارامه، نه گينا کرپار و بکري گه له کي وه کي من هه ن، دا له کنیان وه مينيته وه و که سي پيشتر پشتي پويشتني له بير و فهراموشيکدا. ويده چي له م جوړه مامه له و کارانه دا تا ناستيک سهرکه فتی و شابه خت بوويتم، پتري ده سهر نه ناخفم، تا درهنگاني شهو و بووليکي به ياني! مه تاوي گفتوگو و برهک ماچانمان ده کردن و پيچهک يه کديمان ده ناميز دنا و قيچوکه يه که، پشوومان ددها، جاريکي دي باده مان فې ده کرد و سيگارمان وه سيگار پي ده کرده وه و تيه له ده چوينه وه، يه کديمان وه خووه دهنوساند، يه کرتمان ده لپساوه و پاموسانمان ده کرده وه، راستي خوشه، که شيکي واي بؤ فراهه م کردبووم،

که گوتەکانی پێشووێ خۆم هزر دەهاتنەوه،
شەرم وەخۆدا دەهاتەوه و عەرەقەى ژىوانى و
خەجالەتیم چين چين دەپشتن.

پێى کوتم:

«که وێ باوکێكى بەسالاچووێ هەس و دوو
خوشكى قوتابییى زانکۆن و بۆ وەى باوكى
بەخێو بکات و خۆشکەکانى زانکۆ تەواو بکەن،
ملى ئەم کارە قیژەونەى گرتووه».

هەرەسا کوتى:

«منیش وازم بەوه هەبوو شووم بکردبا و
خێزانم چێکردبا و سەرەرزانه ژىابام. پێمخۆش
بوو نووكە لە وەلاتى خۆم و لە نیشتمانى
خۆمدا، بەزوانم زەوى و خاك و خۆلى خۆم
مالیبا و كارى ئاوا! لەم جۆرە كارە ئابرووبەر و
ناجۆرانەم نەکردبا».

لەو دەمەیدا تۆپى چاوهیلی لە کالانەى پێ
ئەسرىنى چاوهکانیدا بن ئاو کەوتبوون، بەلەنەكێ
خۆ هەموو دەمى حەز و هیوا و ئاواتەیل
لۆ مۆیەل پام نابن و نایەنە دەستەمۆبوون،
پەرەپەرەى پۆژگار بە هیقى و تەما و ئارەزوو
نایەتە چەرخان! هێند خەفەتى پشەت، هێندە
حەسرەتى پووبەپوو کردمەوه ئەوەندەى نەمابوو،
بکەم بە جانتاکەمدا و بزقێمەوه. پەیفەیلی بۆ
من نەبێستراو و نەگوتراو و نوێ بوون، بەر لە
ئەو کەسى دى و بە تاسەوه لێلم نەهاتبووه
دوان. کەسى دى ئاوا بە سۆزەوه و پێرام نەپەیفى
بوو، نەخاسەمە کە کوتى:

«پێمخۆش بوو نووكە لە وەلاتى خۆم و لە
نیشتمانى خۆمدا بە زمان زەوى و خاكى خۆم
مالیبا!».

ئای کە ئازارى پێ بەخشیم، وای کە خەمى
لە دل نام! لە کورتى وەبیرمەوه! تەواو بێواز و
شەكەت و هیلاك و ماندوو بووین، چ لە ئەنگیزای
دەستبازییەلى پێشان! چ لە سۆنگەى ئاخافتن و

گفتوگۆیەلى نێوانمانەوه، دەمى پۆحمان دەنێو
یەكەیدا ئاویتەبوون! ئیدى لێى نووستین و خەو
بەرزەفتى کردین.

شەوێ لە خەونمدا، سەرگۆل هەردوو دەستى
دەنێو پێچى ئیلینا ناوه و بەکێشى دەکات و
دەیهوێ بە عەردیدا دا و سواری ملی بێ، ئیلینا
هەر ئەوەندەى بۆ دەکرا قژى لە دەستەیلی
سەرگۆل ئازاد بکات، لێ نەیدەتوانى! ئیلیناى
بەستەزمانى زراشى سووكەلە، سەرگۆلێكى چوار
پەل قەوى بەخۆو، تەنگەئەستور، چۆن دەهێلێ
وا بەسانایى دەژێر دەستەیلی قوتار بێت، ئیلینا
بەس هێندەى بۆ دەکرا بەرگرى دەخۆى بکات و
بپارێتەوه! لێ سەرگۆل سەرەپای ئەوهى تەبەیلی
دەنێو تیتکەیلی ئالاندبوون بە ئەژتۆکانیشى بە
نێو لینگ و قولیدا دەکێشان، هەرچۆنێک بوو
لێکم کردنەوه، بەلام چى! گۆلەك موو بە تەبل و
ئەنگووستەکانییەوه جێمان! سەرگۆل هەزار و یەك
جۆینى ناجۆر و قسەى بێتامى پووبەپوو ئیلینا
کردنەوه، ئیلینا هێندە زارى هەلەینایەوه، کوتى:
«من لە یەسووعى خوا دەپارێمەوه و نزات
بۆ دەکەم، کە بتهینیتە سەر پێگەى پاست»،
ئەوهشى پێ کوت:

«تۆ ئەرهكوو ژنێكى دلسۆز و بەئەمەك و
دەئاست خواستى شوووەكەت بووای و مێردەكەت
خۆشبویستبا! كارێكى وات نەدەكرد پیاووەكەت
بێجگە لە تۆ هەلپەى ژنى دى و كارى بەتەراف
بکات».

سەرگۆل دیاربوو قسەكەى بەهەند وەرگرت،
چونکە زوانى بەسترا و پوخسارى گۆپا، بەلام
دواتر دریغیی نەکرد لە کوتە بازارپێهەکانى و
پێى گوتەوه:

«بپۆ هەى بدەرى لە ئۆمەت نەچوو، با نەیم
هەلتەقیلێشینم!» ویستم باوەش بە ئیلینادا بکەم
دا دووریخەمەوه و کەمۆکەیهك دلێ بدەمەوه).

ئىلىنا بە ئاگاى ھىنامەۋە ۋە كوتى:

«ھەستە ئەۋە چ خىرتە؟» سەرچەم جەستەم دەلەرزىن. ئىلىنا كوتى:

«لە دەنگ ۋە ھاۋارى تۆ منىش بە ئاگا ھاتمەۋە، خەمەم بوو كوتەم شىتېكى لى بە سەر نە ھاتېى» دواتر كە خەۋنەكەم بۆ گىلپايەۋە بە پىكەننەۋە وتى: «چ نىين ۋە خەيالەۋە نووستوۋى»، ئەۋەشى كوت:

«ھىندە لە ژنەكەت باكت باۋ سىلت كوردبايەتەۋە شوپىنى ۋا ناشىرىن ۋە ناجۆر ناھاتى».

دە ئامپىزىم نا ۋە ھۆمەۋەم ۋەشى ۋە چاۋمان لىكنايەۋە. سەر لە بەيانى پاش سىپىدە ۋە دۋاى قاۋەلتى ۋە خواردنەۋەى چا ۋە كوۋپىكى قاۋە، چوۋىنە سەر دەريا، دەريا چى دەريا، نە سەرى بوو نە سامان! چۈن پەۋانشار دالكم دەيفەرموۋ. خۆمان لە ئاۋ ھەلگىشا! شەپە ئاۋ ۋە ئاۋمان پىكدا پرژاند، مەلانمان كورد، ۋىنەمان گرت، گورانىلى لۆ دەچرېم، ختوۋكەى دەدام، چاۋى دەقوۋچاند، ھەستى دەبزوۋاند، كەشىكى گونجاۋى ۋاى بۆ ئەفراندېۋوم تەننى گوتەكانى ۋە لەشولارى نەبىت! ژيان لەۋ دەمەيدا پوۋلېكى نەپۇيىۋ ۋە قەلبى پارسەنگ نەبوۋ، گوتەكانى ۋە، ھاۋپى خەلى قالەكەپى بېرھىنامەۋە، يادى ۋەخىر، كەپەتېك پىى گوتەم:

«حەمە ەلى! ئەۋى سوزانىيەل پىم دەبەخشن ۋە بۆم دەكەن، ئەگەرەكوۋ داكى مندارانم سىيەكى ۋىى لۆ كوردبام، ۋە منارە نەخشىنە دە ژيانمدا نىزىك ۋە توخنى ھىچ مېنىيەك نەدەكەۋتم».

ئەمەيانى ۋە دەمە سوعبەت كوت.

ھەينى كوتى:

«چار چىيە! ئىستەشى لىل بىت، ئىژى ئەۋ شەۋە! بە بوۋكى پىك ئاشناۋوۋىن. ئاخىر كولتوۋر ۋە كەلچەرى ئەم ۋلاتەى مە ۋايە». نىۋەپۆكەى بۆ فراۋىن! پۇشستىنە رېستوراننىكى

دەگمەن ۋە ناۋازە ۋە دىيار ۋە بەنئوبانگا! ماسىي سەلەموۋ ۋە قىرىدس ۋە قرژالمان خوارد، ئەم چەند خواردنە بژارەى ۋە بوۋ. ھىند بە چىژ ۋە تاسەۋە، ئەۋ خواردنەنى دەخواردن ۋە پاروۋانەى دە زار دەئاخىن دەتكوت، ھەبى ۋە نەبى ئەمە پىك كىتېبەكەى لە مەپ ئەتەكىتى خواردن، گشتى سەرلەبەر ئەزىر كوردوۋ. دواتر ناردى قاپى پۇبىيانىان بۆ ھىتايىن ۋە پىكەننەۋە واتى:

«ئەمە لۆ سىكس دەرمانە».

تەۋاۋ خوليا ۋە ئەندىشەكانى بە خۇيەۋە گرى دابوۋن، ئەرەكوۋ بكارىام سوۋپانى تۇپى زەۋىنم بۆ چەند دەمانى پادەگرتن. چوۋىنە نىۋە بازاپ چەند سوۋپەماركىتېكمان كورد، پۇشستىنە كافىيەك سەرۋ قاۋەيەكمان ھەلدا، گەپاين سوۋپاين، تا شلوۋكوت بوۋىن، قىجا بە ئۆتۆمۋىلېكى تاكسى بۆ ژوۋرەكەى خۆمان لۆ ھوتىلەكەى لىى ئاكنجى بوۋىن ھەگەپاين.

دروستە! ئەز مۇيەكى شەلاتى ۋە سەرسەرى ۋە خلتەى تويژ ۋە چىنەكەى خۆم بوۋم! لى ئەم پىكەۋتەى ۋە ھەۋكە باسى لىۋە دەكەم ۋە لىى دەئاخقم! ۋانەى زۆرى لىۋە فېرېۋوم ۋە فرە ژيانى گۇرېم ۋە ئەزموۋىكى زۆرى ۋىدام، نوۋكە ئافەرىدە ۋە مۇيەكى جۋايەزترم! كە ئەمەيشە دەرهاۋىشتە ۋە ھەلپىنجانى گوتە ۋە فەرموۋدە گەۋھەرىيەكانى ئەۋ خانمە ئاكار ۋە ئەتۋار فرىشتەيىيە بە دىدى خۆم!.

خۆمان گۇپى، سەرۋ دوشمان كورد ۋە تاۋىك ۋە دەستلەملان ۋە ۋە ماچ ۋە موۋچ ۋە ئاۋىتەبوۋن نوۋستىن! پاشان پابوۋىن. جارى ھەر ھەلاژابوۋىن پوۋم لىنا ۋە چۈن ۋە نىانى كوتەم:

«ئازىزى دل! بەرنامە ۋە دەرچوۋن ۋە گەپانى ئەم ئىۋارەيەمان كوۋ دەبىت؟».

خۆى لەسەر چۋارپايەكە كۆكرەۋە ۋە تېلېكى

بەسەر لووتمەو تا خوارەوێ وە کەپوومدا هێنا
و زەردەخەنەیهکی مەیلەو کالێ لۆ کرد و واتى:
«گیانی من! با مەیل و حەز و ئارەزووی تۆ
بێت» زۆتر لە ئێو بە خۆمەوێم نووساند و
کوتم:
«نا! پێمخۆشە ئێم جارە بپیار لەلای تۆو
بێتە کرن».

پێچەک وەستا و ئانیشکی کردە گۆشەیهکی تیز
و دەستی لە چەناگەى نا! قامکی بە چەماوێی
لەسەر لیوانی خستن و لە فیکران پاجوو،
پاش سێ چوار چرکان، وە زەردەخەنەیهکی
کەمۆکەیهک کالەو وەت:
«تۆ کەنیسەى مەریەمى پاکیزەت دیتووە؟»،
بێ ئێوێ بێر لە شتێ بکەمەو، دەمودەست
کوتم:

«نا! فرەم شوینی ئێم شارەى بەیرووتە
پشکنیون! لێ ئێو جێگەى تۆ ئێژى بۆی
نەچووم.» نەختۆکەیهکم لێ هاتە پێش و نیولەپى
لە پوومەتم ساوی و کوتى:
«کەواتە ئێم ئێوارەیه زیارەت و سەردانی
ئەوێندەر دەکەین، تۆ پازیبیت؟»، جارێکی تر
بە خۆمەوێم نووساند و، کوتم:
«بە ئارەزووی تۆ!»، زەردەخەنەیهکی تەنک
لیوێیلی بەسەرکردنەو و سەری بلند و نەوی
پێ کرد و وات:

«کەواتە جیاوازی و ئاریشەمان نییه!»،
دوو نەستەلەى لەنێو جانتا پەشەکەى بن
دەستى و تەنیشتییهو دەرھێنان و بەرگی
یەکیانی دامالێ و بە دوو ئەنگوستانى بلوورینی
و پێپای ماچیکى تەپ لە زارى نام، دواتر ئەویدیانی
پووت کردەو و لە دەوی خۆی ئاخنى، پاشان
سەرو سیکارمان بەبادا دا! ئێو جار، کوتى:
«نووکە هەستە و هەپوو خۆت تەمیز و پاقر
وێکە و بپێکی ئاو وەخۆکە! ئێم بۆ ئاوا و

جێگەیهکی پیرۆز و خاویڤن و تەمیس تۆغر
دەکەین».

چون ئێو کوتى، کوتەکانى وێم هێنانە
جێبەجێکردن، لە گەرماوێکە! بەشى بېرگە و
ئەرشیفی پارێزگاریکردن لەنێو قاپۆرکی کەللەمدا
زقراڤندمێو بۆ ئێو کاتى منداڵ بووم، تەمەنم هەر
وا هەشت نۆ سالانێک دەبوو نابوو! کاتى پشوو
هاوینی گشت سالێکی دەگەرماوێ و ئاوییهکەى
خۆمان و جارى و بى! ماوێیهکی دوورودرێژ
لە مالى بابام لە گوند دەمامەو، جا زۆری
کاتەیل لێل منداڵانى گوند نزیکی مژگەوتەکەى
ئاوایی دەبووینەو، کە خەلکێکی فرە لە پیاوانى
گوند لەوێندەر! هەم کاتەکیان وەسەر دەبرد
و هەمیش گەلەک جارن گوێیان بۆ مامۆستا
مەلا کاکەسوور هەلەدەخست، حەدیس و وەعز
و بەسەرھاتی سەیرۆسەمەرى لۆ دەگێرناو،
ئیمەى منداڵ و توالیش، کە لە گەمان بێزار
و وەپس و شەکەت دەبووین، دەچووین لەولای
ئەوانەو هەم پشووێکمان دەدا و هەمیش گوێمان
بۆ گوتەیهلی مامۆستا دەگرت، پیاوێکی عەنتیکە
و خۆشپەوتار و خۆشەشرەب و قسەزان، زۆری
شیعری شاعیرانى کۆن و کلاسیکی دەبەر بوون،
زۆر جارن بە دەنگە خۆش و سەرسوڤهێنەکەشى
موناجاتی دەچپین. کەپەتێ لە بەردەوامى و
دەنێو قسەکانیدا کوتى:

«هەر مۆیەک لێل ئافرەتێکی فەلە (جیماع)
بکات! پێویستە خشتیکی قوپی سوورکراوێ
نیو کوورەى ئاگر، لە بن پێیەکانیدا بنێ و ئاو
بەخۆیدا بکات! تا تەواو خشتەکە دەتوێتەو و
شوێنەوارى نامیڤیت، ئێو جار غوسل و بسمیلی
دەردەچێت و پاک دەبێتەو!».

من ئێو دەم نەمدەزانی جیماع چیبە! زقورمەیهکم
لە هاوێکەم دا و کوتم:
«عوسە! عوسە ناوی دروستی، عوسمان

بوو! چەند سالتى له من ههراشتر بوو، باوكى كهوا و سهلتەى بۆ كپى بوو، سهريشى پاك تراشى بوو، چنگى موو به ژوور نيوچهوانىيه وه بوو، پييان دهكوت كاكۆل. ده مئى كهوا و سهلتەكهى له بهر بكرديا، كالوهكهشى له سهه دهكرد، وهكيتتر ههه وهكوو مه، كراس و شهروالى دهپوشى، نهويش ئاكنجى و خهلكى شار بوو، وهلى ئه وهكى من مهكتهبلى نهبوو! لاي مهلاى دهخويند و گهر چاوى باوكى لى دور و خافل با نوژهيلى نه دهكردن، كه چى بابى دهكن خهلكى ده پهسەنديدا ده يگوو:

«فه قئى عوسمانى خزمه تكارتنان خوا دهست وه ته مه نييه وه بگرئ لئل مندا له يلى ئيوه دا، سهري بچئ نوژهى به زايه ناچئ».

عوسه به رسقى دامه وه عه له بيژه. گوتمه ي:

«جيماع چيه؟»

عوسه، به سهه دهستى چلمه كهى سپين و وه پيگه نينه وه كوتى:

«ئه وهى شهوان ده نيوان باوكت و داكندا ديته كردن».

ئانيشكيكم مالىي وه قه برغهيدا، نا تووخوا عوسه گيان!

«كه ره! بۆ نازانى يانى سواربون».

«سواربونى چى؟».

«به خوا بئ نه قلى! كوره گانگانۆكى».

دواتر نهويش دوشيكي كرد و خۆمان پيچايه وه و پۆشته و پهرداخ، ژووره كه مان پادهستى كپيى كرد، پيش ئه وهى له پيپيلهكان پۆچينه خواره وه! زهنگى مۆبايله كه م بلند بووه وه.

«هه له و...»

«ها سه رگول!»

«له كوئى؟»

«به يرووت»

«كيت له گه له؟»

«ههه خۆم!»

«نا بپروا ناكه م.» توووت.

ئيلينا به تهنيشتمه وه پيى دهكرد، بهري وه لامه وه كرد و قۆلى دهنيو قۆلندا نا و كوتى:

«ئه وه كئ بوو؟» ويستم لئى وه شيرم،

كه چى كوتى:

«هاوژينه كه ت بوو؟».

كوتم: «ئه رئ!»

به پليكانه كاندا له هوتيله كه داوه زين، له پيش دهركهى هوتيله كه، هيماى بۆ تاكسيهك كرد و به زمانه كهى خۆى حالئى كرد و تئيه گياندا، دهچينه فلانه وار و فيساره جيگه. ئه وهندهى نه ئازوو تاكسيى تايئا! له نوای كه نيسه يهكى مه زن وه ئالى شوسته كه وه له نگرى گرت، كه نيسه چى كه نيسه، له گشت مزگه وته كانى لاي مه سه رنجراكيشتتر، نه خوشونيگاريكى بئ ويئه، به بهردى ههلان چئ كرابوو، سه وزى باخچه و درهخته كانى ئاوى له چاو ديئا، ئه وه وينه ي هينده پاكوته ميز بوو پۆنت لئ پشتبا و پشتتر وه زوان بتليسا بابه وه، ديروكيكى له ميژينه ي هه بوو، مرق ده سه يركردنيدا ئه بلق ده بوو.

مه وه جووته پوهو ده روازه ي كه نيسه كه شه قاومان نا! لئ دواتر پيپه وه كه مان گۆپى و چووينه سوپه رماركيكى كن كه نيسه كه وه، بۆ بريك پيويستى ژنانه بۆ ئيلينا.

بيرم چوو بهر له وهى له سوپه رماركيكى تهنيشت كه نيسه كه وه بچينه ژووره وه، ميژدمندالئىكى پووالى پرچ گفن، وه گيتاريكه وه قيجييك له دورى ده روازه ي سوپه رماركيكه كه موزيكي ده ژه نى، چوو به لايه وه و پيچهك ويستا و نزيكه ي پيئنج يهكى ئه وه پاره يه ي من ويم دا! په دهستى موزيكه نه كهى نا! سه يرم پئ هات! لئ سۆسه ي ئه وهى له لا چئ بوو، پرسىارى پووبه پوو ده كه مه وه، خۆى دووا:

«ئه م كوپه هونه ريكي جوانم تيا ديت! بۆ

ئه وهى خۆى دروست كات و په رهش به كاره كهى

با، پټويسته ئهه جوړه كهسانه دهستبار و دهسگيرؤي و كږمكه كرښ! دا خزمهت به كږمه لگه بكهه و مړوقايه تي جوانكهه». «

فټجا پوهو دهروازه ي كه نيسه كه پټنگاهمان نا، له دهركه ي دووهه ناوديو بووين! كه هره مې كه نيسه كه يه، هه يوانټك مينا پرسكه بوو، كه نيشكه كه له سهر كورسيه كي پلاستيكي خاكې پښتېتو، خه يال په لكښي نالي سترانه به نټوبانگه كه ي نازم غه زاليي كردم! خپرهاتنكي گه رمي لي كردين.

ئه وېش داوای سهرپوښتي كي كرد و به جواني پوو و پوخساري منالاساي خوي پي وهرشارد و خوديكيك به ديواره كه وه ناويزان بوو، چاوپكي لي كرد و به هه دوو قامكه شووشه ييه كاني چمكي له چكه كه ي پوهو گونا گيلاسويه كاني هټان و نه گريجه كاني پي داپوشين. مؤميكي نيچه زهلامي هه لگرت! دهستم ده بهر كم نا، ويستم پاره كه ي ويدهم! دهستيكي بهر ز و هه پټنچ قامكاني هټانه وه يهك و كوتي:

«نا! نهو مؤمه! لو خومي دهكړم، وا باشتهر خومي ش پاره كه ي ويدهم! نه توش مؤميك لو خوت بستينه». «

منيش هه وام بهر خورد كرد، وه لي به خوشدا شكامه وه، چارم نه بوو! پټيه كي ديشم نه بوو. ويچا كه وته نوام و به هه سپاي و به نياني چوه ژوره وه و منيش به نارامي و هكړي به دوويدا خريم، به پټي دابونه ريت و ئول و ديني خويان، پټوره سم و ته قسه ئايينييه كه ي خوي نه جام دا و، كه وته خوښنه وه ي وپرد و نزا و پارانه وه. منيش هه روا وهكړي و كړي و هه په ساوييه وه سهيري دهكهه، خو به خو كه وتمه گله يي و سه رزه نشت كردني خوم (بي ديني دور له ئايين و بي موبالات و سه رسهري، ئيستنه كه وتوويته دوي كچيكي سه روعوزرشوري هه له، هټاوتي سهردان و زياره تي كه نيسه ت

پي دهكات!).

ويستم بلټم هه ي داوه شيت! وشه كهه قوت دايه وه و گوته كه ي دايكي خواليخوشبووم بيرهاته وه، كه به مندالي بهر دهوام پي دهكوتم: «خوي توتكيكم با و توم نه بووي، بابت دلي خوشه كوي هه، دهك له وه جاخدا نه ميني». «

به لام هه زو شخي سه نعان به سهري كردمه وه و دلخوشي خوم پي دايه وه، ئيژن شخي سه نعان، شخيكي بهر مال و خودان دهيان مريد و دهرويش ده بيت، عه شق و نه وينداري كچيكي هه له سهبر و هه سه له ي لي هه لده گري و دواتر له و نټونه ده كيزه هه لده بژيري و واز له شخي تي دټي.

جا شوخي و گه مانم بهو شتانه ي دههاتن، نه ز له كوي و نهه پټوره سم و سهروت و ته قسه ئايينيانه له كوي! لي سوسه ي پاكبوونه وه و خاويني خوشم دهكرد. نهه منم، كه ناره زو و شه هه ته يلي خوم وهلاوه ناوه و ئيست و به ديدى من نا! به ديدى وي له پيرورترين شويي نهه ولاته و مينا لال و كه پ لاساي بزوت و جو له يلي وي دهكه مه وه و نهوي وي دهيكات، منيش نه جامي دهدهم، به لان به زمانكي ترو به ديدكي دي، كه نه هه ي نهو و نه هه ي خوم بوو، كه هاته ته واويون، ناوپكي لي دامه وه و سهريكي وه لاي شانيدا سووپاند، هاما با وهچين، نه زيش هيدى هيدى و وه بيدهنگي له دوي چوم. «خودايه توشي چ به لايهك بيم»، گاهي هاتينه دهروه، توشي شوك هاتم! پوخساري ئيلينام ديت بارته قاي گلپيكي (۱۰۰۰ واتي) تيرور و پوهامي و متمانه ي ده به خشي و دهوه شاندا، پوي تزي به رائه تي مندالاساي شه واره ي به چاوهيلم دهكردن، هيمن و نارام، سهنگين و ده سه ره خو دوي له په ناي گويم نزيك كرده وه و هه به پويشته وه زاري به شكرده وه

و پێی کوتم:

«نزام بۆ تۆش کرد!»، سەرێکم وه لایه وه
چهرخاند و ههلوێستهیهکم کرد و کوتم:
«بۆ من؟»، دهستیکی له شان نام و بزهیهک
گرتی و کوتی:

«ئهێ!»، هورده هورده جمیاین و کوتم:
«چۆن؟»، له دهركه ی هۆلهكه وه ئاودیو
بووین، کوتی:
«چاك!».

كوتم: «چت كوت؟»، له م ده مه دا له نیو
باخچه و چیمه نی كه نیسه كه دا ویستابووین،
گوتی:

«پاپامه وه لآلامه وه! دوعا و نزای خیرم بۆ
کردی، خوا نه ته وه كه ت سهرفرز و ولاته كه ت
ئاوه دان و مالبا ته كه ت بپاریزی!».

كوتم: «چی دی؟» كه په تیگی دی نیوله پی
به لا شانم نا و کوتی:

«ئارامی و ئاسایش به رقه رار و توندوتیژی له
نیشتمانه كه ت بنه پ بێت»

جا به رله وه ی له یه كدی جیابینه وه، نوشتی
پاره م له به پكم ده رینا و گه ره كم بوو له به پکی
كراسه كه ی نیم، پآلی به ده ستمه وه نا و په تی
كرده وه و کوتی:

«من حه قی خۆم به زیارده وه وه رگرتوه،
كه چوو ته وه بیده به دیاریی بۆ سهرگولی
هاوژینت، كه ئیسته چاوه پێت ده كات».

ته واو به خۆمدا شكامه وه و ته ریق بوومه وه،
له دآلی خۆمدا ده مگوت:

«كاشكا ئه مه بۆ هه ری می كوردستان ده هات
و چه ند كۆرسی کی نیشتمانه په روه ری به وه زیر و
په رله مانتارانی لای خۆمان ده گوته وه».

به رله وه ی جیابینه وه، ئه م په سته مروارییه
دوا دیدارمان بوو:

«به هیوام ئه مه دوا جارت بێ لی ره و كه
چوو ته وه سهرگول ماچ كه و له ئامی زی

بگه را!».

دوا ی ئه و دیدار و دا بپانه چه ند سآلیك له
دوره وه چاودی ری و ئاگامان له یه كدی هه بوو.
له م سآلانه ی دوا ییدا تیمی کی ژینگه دۆستان
سهردانی كوردستانیان كرد، ئیلینا له نیو
ده سته كه بوو، كه چه زایه كم پۆژنامه وان و میدیاكار
بوو، پیم گوت:

«هه قبه یقینی کی ده گه ل بكات و هه وآلی خوشكه كانی
بپرسی»، ئه و گوتبوو:

«ئه و دوو!» (واته خوشكه كانی) ئیسته هه ردووك
دوكتۆرن و له نه خۆشخانه خزمه ت ده كن!»،
فریشته یه کی پزگاركه ری ئه م نیشتمانه ی ئیوه،
ده ستباری كردوون و منیشی له دۆزه خی زه لكای
قیزه ونی ئابرووبه ر ده ره ی ناوه، سآلانی کی فره یه
لیك دا بپاوین و ئاگامان له یه كدی نییه، ئه گه ر
ماوه و ئاشنایه تی ت ده گه لی هه یه، منه تبار ده بم
پێی شادبمه وه.

كه چه زا كه م له وه لآمدا وتبوو:

«ماوه! وه لی! نایه وێ بته ی نیته وه»، گوتبوو:
«كه واته ئه م وێ نه یه ی «مه ری هه می پاكیزه» ی
بۆ به ره» و پێی بیژه:
«منی چه ند له عیسا ی مه سیح نزیک كرده وه،
ئه ویش ئه وه نده له خوا ی خۆیه وه نزیکه».

فه ره نه گۆك:

نازگار: ته واو. چه مه دان: جانتا. ده ردوور: ده وروبه ر.
خۆمۆل: لاواز. خودیك: ئاوێنه.

ته بت: ئارامی. ته نا: ئارامی. توپی: شه لاتی.
ئیفه لی: سه ره سه ری. باندۆر: كاریگه ر.

تبل: قامك. به ده و: جوان. جه خار: كۆخان،
كۆژان، خه م. پێوار: نادیار.

به ینه ت: ئه مه ك، وه فا. نوا: پێشه وه. وه تاغ:
ژوور، ئۆده. واز: كراوه. واز: هه ز.

منا: جۆر. هه ری: په یمان، سۆز.